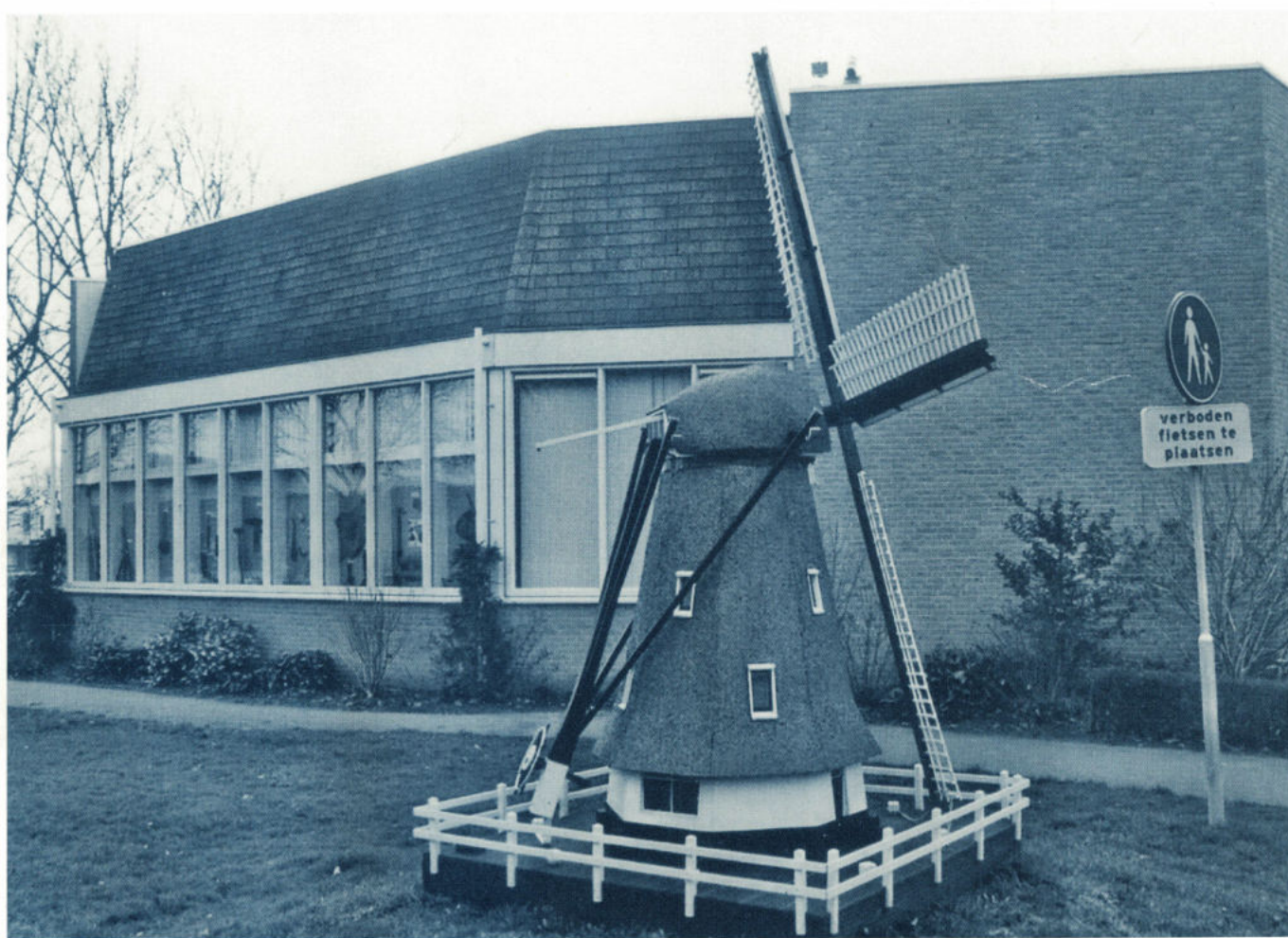
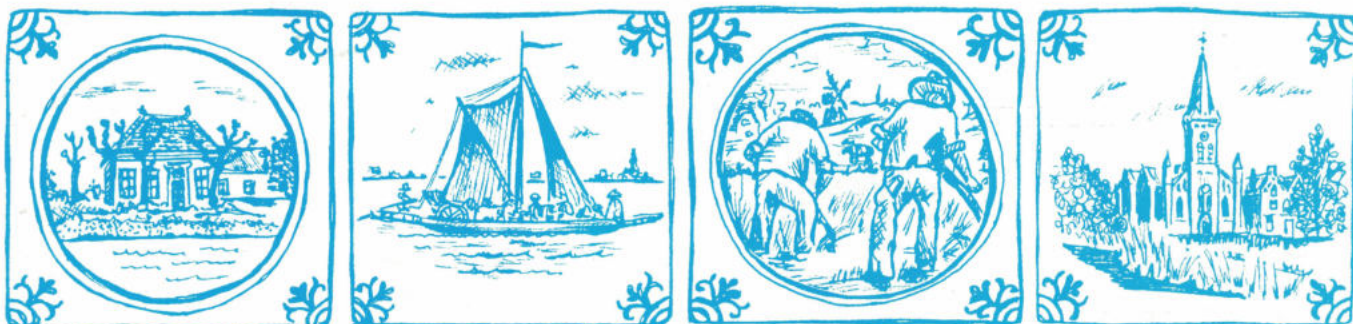

de Alkmadders

de Alkmadders

25^e jaargang

Maart 2008, nummer 101

**Kwartaaluitgave van de
Stichting Oud Alkemade
Opgericht 16 december 1980**

Redactie:

T. van Dijk-Spruit, Onelplein 8,
2371 EZ Roelofarendsveen (3315295)
G.J.M. van Beek, Fransche Brug 18,
2371 BE Roelofarendsveen (3313777)
J.W. Kret, Anemonenstraat 1,
2371 GM Roelofarendsveen (3312839)
Th. Meijer, Meidoornstraat 13,
2371 VC Roelofarendsveen (3314706)

De minimumdonatie bedraagt € 12,50
per jaar te voldoen op bankrekening-
nummer **3011.09966** van de penning-
meester van de stichting.

Losse nummers van "de Alkmadders" zijn
voor € 1,40 verkrijgbaar in het Historisch
Centrum, Saskia van Uylenburchlaan 22,
Oude Wetering (telefoon 071 - 3312168).
De uitgave "Alkemade in oorlogstijd" is
verkrijgbaar voor € 2,80. Per post toezen-
den kost € 6,- per jaar extra.

Het Historisch Centrum is geopend op
zondagmiddag van 14.00 tot 17.00 uur en
op dinsdagmiddag van 13.30 tot 16 uur.
In de maanden **juli en augustus** en op 1^e
Paasdag, 1^e Pinksterdag en 1^e Kerstdag is
het centrum gesloten. Op 2^e Paasdag en 2^e
Pinksterdag is het centrum wel open.

Contactpersoon van het bestuur:

Mevrouw A. van Wieringen, Zwarteweg 6,
Oud Ade (tel. 071 5018326)

Postadres van de Stichting:

Saskia van Uylenburchlaan 22,
2377 CE Oude Wetering.

E-mailadres: **info@oud.alkemade.net**

Internetaansluiting:

www.oud.alkemade.net

Niets uit deze uitgave mag worden verveel-
voudigd en/of openbaar gemaakt door
middel van druk, microfilm of op welke
andere wijze ook, zonder voorafgaande
toestemming van de redactie.

Inhoud

- 2 Rijksweg A4, deel 2
- 8 De 1300e donateur is genoteerd !!
- 9 Beroering rond gemeentelijke herindeling 1920
- 12 Nieuw thema: GEKNIPT EN GEKIEKT
- 13 Comité Christelijke Film Actie
- 16 VACATURE IN DE REDACTIE !!!!
- 17 Zoekplaatjes
- 18 Hoog bezoek in het nieuwe veilinggebouw

Deze uitgave

U heeft voor u de nieuwe uitgave van de Alkmadders. Na 25 jaar op het A5-formaat te zijn uitgekomen, is besloten op het A4-formaat over te gaan. Al eerder is overwogen om een ander formaat te kiezen, maar daar is toch van afgezien. Nu de drukker liet weten dat hij zijn apparatuur had gemoderniseerd, in verband waarmee de opgeplakte grote vellen niet meer verwerkt konden worden, is de overstap naar A4 gemaakt. Dit grotere formaat biedt meer mogelijkheden om uit te pakken. Er kunnen grotere foto's worden geplaatst en het breder opnemen van teksten of naast elkaar plaatsen van teksten geeft meer mogelijkheden.

Als lettertype is gekozen voor Bookman Old Style, een rechte letter, in een beetje grote uitvoering, om de oudere donateurs tegemoet te komen. De vertrouwde Delfts blauwe tegeltjes met de bekende motieven erop hebben we gehandhaafd.

Deze uitgave is mogelijk geworden dankzij de inzet van Fred van der Meer, die geholpen heeft de teksten en de foto's op de goede plaatsen in de computer te zetten. (Fred verzorgt de EUREKA computercursussen, Veenderveld 32.) Een bedankje mag ook worden geuit in de richting van de adverteerders die weer bereid waren hun financiële steun te geven aan de realisering van dit blad.

Wij hopen dat u spoedig gewend bent aan het formaat en dat u deze uitvoering ook weet te waarderen. Uw mening over deze uitgave stellen wij op prijs.

Mocht u de Alkmadders bewaren en aan de buitenkant willen zien welke uitgave u in handen hebt, dan kunt u van het voorblad het rechterbovenhoekje van het blad afknippen, waarna zichtbaar wordt welke uitgave het is.

De vorige uitgave

In de vorige uitgave stond ook een puzzel. De oplossing is:
ONZE GEDACHTEN GAAN AL HEEN NAAR DE UITGAVE HONDERD EN 1. U weet nu waarom.

Uit de goede oplossingen hebben wij een drietal getrokken. Het zijn:
Mevrouw J. van Beek, Stationshof 15

C. Huigslot, Fresiastraat 29

J.M. Hoogenboom, Lijsterbesstraat 37.

Zij ontvangen binnenkort een boek. Alle inzenders worden bedankt voor hun medewerking.

RIJKSWEG A4 (2^E DEEL)

In de vorige Alkmadders hebben we in een eerste artikel over de aanleg van de autoweg A4 stilgestaan bij de ontwikkeling van het Rijkswegennet vanaf 1795 tegen de achtergrond van de historische en maatschappelijke ontwikkelingen in Nederland. In dit artikel willen we met name aandacht besteden aan de aanleg van de A4 en de gevolgen die dat heeft gehad voor de gemeente Alkemade en zijn inwoners.

Al in 1921 had de constructeur S. Ten Bokkel Huinink een plan ontworpen voor een autoweg van Amsterdam naar Rotterdam. Deze weg zou geleid worden over een zogenaamd 'hoogviaduct'. Op deze wijze zou het autoverkeer gescheiden worden van het overige verkeer en met ongelijkvloerse kruisingen over andere wegen heen geleid worden. Blijkens een brief aan het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Alkemade van 23 juni 1923 laat hij weten een concessie (= vergunning) te hebben aangevraagd, maar deze wordt hem uiteindelijk niet verleend. Omdat het voorzienne tracé door de gemeente Alkemade zal lopen nodigt hij het College uit voor een vergadering op 29 juni 1923 in het gebouw van de Koninklijke Nederlandse Automobiellclub in Den Haag. In een brief van 27 juni laat hij weten dat de vergadering verplaatst is naar Hotel de Twee Steden in Den Haag. Kennelijk was er erg veel belangstelling voor dit overleg.

De vergadering wordt geleid door Ten Bokkel Huinink. Verder zijn er vertegenwoordigers van de Minister van Oorlog, van Rijkswaterstaat, van de Provincie Zuid-Holland en van verschillende gemeenten. De grotere steden hebben directeurs van Gemeentewerken gestuurd, maar van de gemeente Alkemade zijn burgemeester L.H.M.J. Vosters, wethouder P. de Jong en gemeentesecretaris A.G. Delen aanwezig.

De voorzitter opent de vergadering met een inleiding waarin hij meedeelt in 1922 concessie te hebben verkregen voor het droogleggen van de Westeinderplas. Het Hoogheemraadschap van Rijnland blijkt echter dwars te liggen en heeft pas na lang aarzelen de vergunning verstrekt. Hier worden echter zeer zware voorwaarden aan gesteld, zodat het werk onuitvoerbaar wordt.

Daarom is de Regering onderhandelingen met het Hoogheemraadschap begonnen. Ten Bokkel Huinink wil niet alleen een autoweg door de Westeinderplas aanleggen, maar er ook een spoorverbinding tussen Aalsmeer en Hoofddorp maken. Deze zou over de noordelijke dijk via Leimuiden lopen en dan aansluiten op de lijn Hoofddorp-Leiden. De Directie van de Spoorwegen blijkt echter geen interesse in dit plan te hebben. Ten Bokkel Huinink vervolgt zijn verhaal met een uitleg over zijn plannen voor de autoweg. Deze zou op een zogenaamd hoogviaduct in gewapend beton op voldoende hoogte boven de bestaande wegen aangelegd moeten worden, zodat het huidige verkeer ongehinderd onder het viaduct plaats kan vinden en op het viaduct met onbeperkte snelheid gereden kan worden.

Hij voorziet een forse toename van het autoverkeer en denkt dat particulieren tegen betaling van 'entreegeld' graag gebruik zullen willen maken van de weg.

De heer Ten Bokkel Huinink is zeer voortvarend te werk gegaan en heeft ook al overlegd over de financiering van het project. Hij denkt dat financiering in Nederland niet goed mogelijk zal blijken te zijn en heeft daarom contact gezocht met buitenlandse financiers. Deze blijken onder bepaalde voorwaarden bereid te zijn om het benodigde kapitaal te verschaffen. Het is niet uitgesloten dat ook Nederlands kapitaal kan deelnemen.

Eén van de aanwezigen is vertegenwoordiger van de financier, het Buitenlands Concern. Hij is voor de vergadering per auto uit Parijs gekomen en meldt dat de reis door Frankrijk en België uitstekend verliep, maar bij Breda was door de slechte toestand van de weg een veer van zijn auto gebroken, zodat hij pas om middernacht in Den Haag arriveerde.

Bij Nieuwe Wetering bouwt men een viaduct naar de Alkemadelaan.
Foto-archief J.W. Kret

Ondanks het late uur waren tussen Schiedam en Den Haag 21 auto's gepasseerd. Dit getal bracht hem tot de conclusie dat het geschatte aantal 'entree' betalende automobilisten veel te laag was.

De voorzitter meent dat het automobielerverkeer zo sterk zal toenemen dat de oude wegen volstrekt onvoldoende zullen blijken te zijn. Hij voorspelt dat menig een, aangelokt door de nieuwe 'prachtbaan' zich een auto zal willen aanschaffen. Hij merkt daarbij nog op dat automobielen de laatste tijd veel goedkoper worden en in België in grote aantallen worden ingevoerd, ook voor de Nederlandse markt.

De directeur van Publieke Werken in Amsterdam laat weten het plan en met name de constructie van een hoogviaduct van harte te ondersteunen. Hij denkt dat het in die situatie veel eenvoudiger zal zijn om entreegelden te heffen en vindt ook dat een hoogviaduct veel meer dan gewone wegen is toegesneden op snelverkeer. Een ander voordeel vindt hij de aanleg van telegraaflijnen en waterleiding. Hij voorziet dat men in de toekomst de begane grond zal moeten mijden. Er boven of er onder is zijn motto. Ten Bokkel Huinink wil het vuurtje na deze vergadering warm houden, want al op 3 juli

1923 stuurt hij een brief aan het Gemeentebestuur van Alkemade, waarin hij laat weten een gesprek met het College te willen over het voorgenomen tracé in de gemeente Alkemade. Hij laat het aan het College over om het tijdstip voor het gesprek te bepalen. Burgemeester en Wethouders zitten ook niet stil, want al op 6 juli 1923 gaat er een brief de deur uit met een voorstel voor een gesprek op 10 juli ten gemeentehuize.

Op 23 augustus schrijft Ten Bokkel Huinink opnieuw een brief aan het gemeentebestuur. Als bijlage voegt hij een kaart van het geplande tracé bij, maar wil die kaart weer retour gezonden hebben. We hebben deze kaart dan ook niet kunnen terugvinden in het gemeentearchief. In zijn brief meldt Ten Bokkel Huinink dat er nog wel een paar stukken land aangekocht zullen moeten worden in Oude Wetering en aan de weg van Roelofarendsveen naar Nieuwe Wetering. Dit stuk grond is verbonden met de openbare weg door een brug. Deze grondaankopen zijn bedoeld voor de op- en afrit van de autoweg. Hij gaat er van uit dat tegen dit voornemen geen bezwaar zal bestaan. Burgemeester Vosters antwoordt op 14 september 1923, dat hij Ten Bokkel Huinink laat weten dat deze iets te optimistisch is geweest. De

Burgemeester verwacht toch wel de nodige problemen met de onteigening en wil een gesprek hierover. Bovendien stelt hij voor dat Ten Bokkel Huinink dan de kaart van Leimuiden meeneemt, omdat Leimuiden ten nauwste met Oude Wetering samenhangt. Een maand later verschijnt een volgende brief op het gemeentehuis, waarin Ten Bokkel Huinink aankondigt een medewerker te zullen afvaardigen, omdat hij zelf verhinderd is. Wel dringt hij aan op een vervolgesprek over ondermeer de Westplas. De laatste brief uit het archief is gedateerd 15 oktober 1923 en bevat een uitnodiging aan de medewerker van Ten Bokkel Huinink op 17 oktober. Helaas hebben we geen verslagen van de gesprekken kunnen vinden. We nemen dus aan dat het om informeel overleg is gegaan. Ook weten we dat het plan niet is doorgegaan, omdat aan Ten Bokkel Huinink geen concessie is verleend.

Laten we nu eens kijken hoe het met de ontwikkeling van de Rijksweg A4 gegaan is. In het Rijkswegenplan van 1932 wordt deze weg voor de eerste keer genoemd. Er wordt hierbij uitgegaan van een verbinding tussen Amsterdam en Leiden (via het huidige knooppunt Burgerveen en de A44 westelijk van de Kagerplassen). Het eerste deel, het traject Amsterdam-Burgerveen, werd op 25 juni 1938 opengesteld, evenals het tweede deel, het traject Burgerveen-Voorhout. In het Rijkswegenplan 1938 was voor het eerst sprake van het huidige tracé van de A4. Vlak voordat Nederland betrokken werd in de Tweede Wereldoorlog was men al bezig met grondaankopen voor het traject Ypenburg-Burgerveen over een lengte van 30 kilometer.

Als de omvang en de gevolgen van het werk langzaam maar zeker duidelijk worden begint ook in de gemeente Alkemade onrust te ontstaan. De autosnelweg A4 zal de gemeente doorsnijden en de inwoners belemmeren in hun activiteiten en contacten. Met name Nieuwe Wetering dreigt geïsoleerd te worden en door de plannen zullen de inwoners bijna een kilometer meer moeten lopen naar hun

kerk of school. Verder zullen voor de aanleg gronden onteigend moeten worden en het plan om grote hoeveelheden zand uit het Braassemermeer te halen trekt ook niemand aan. Vooral voor de plaatselijke tuinders zal dit grote gevolgen hebben, omdat zij hun akkers jaarlijks ophogen met bagger uit het Braassemermeer.

Op 12 september 1955 verschijnt in de Staatscourant een lijst met percelen, die ten behoeve van de aanleg van de nieuwe Rijksweg in de gemeente Alkemade zullen moeten worden onteigend. Het gaat om 34 eigenaren, waarvan de meeste landbouwer of veeteler zijn. Het grootste aaneengesloten perceel beslaat 2 ha, 74 a en 05 ca. Het is eigendom van het Roomsche Catholiek Oude Armenkantoor in Amsterdam. Het gaat om weiland en een dijk. Het kleinste perceel is in eigendom van Adrianus Theodorus Straathof, Zuidweg 55 in Rijpwetering. Dit perceel beslaat 05 ca en bestaat uit bos en hakhout. De eigenaren zijn nog wel in de gelegenheid gesteld bezwaar te maken, maar vooraf staat al vast dat het tracé niet verlegd zal worden. Ze hebben uiteraard wel recht op een financiële tegemoetkoming. De bezwaren zijn voornamelijk van economische aard. Voor veel eigenaren geldt dat hun percelen doorsneden zullen worden. Dit zal consequenties hebben voor de bereikbaarheid van hun percelen en voor het verweiden van vee. Ook het transport van oogsten zal belemmerd worden. Eén van de bezwaarden wil een vaarduiker, die nu voorzien is op een doorvaarhoogte van 1.30 m., op 1.80 à 2.00 m. laten brengen, zodat hij er met zijn vee door kan varen. Een ander stelt voor om de Rijksweg op een viaduct te leggen en niet andersom, omdat de op- en afritten te hoog zullen worden voor gespannen voertuigen. De kosten zijn echter te hoog en de commissie, die de bezwaren beoordeelt, stelt hem voor gebruik te gaan maken van een vrachtauto of tractor. Ook wordt er gevraagd om een doelmatige afscheiding van landerijen ten opzichte van de nieuwe weg. Dit blijkt al in het bestek te staan. Er zullen scheisloten worden aangebracht.

Ook de gemeenteraad buigt zich regelmatig over de plannen. In de raadsvergadering van 3 mei 1954 wordt het zandzuigen uitgebreid besproken. De vergadering eindigt met het met algemene stemmen aannemen van de volgende motie.

3 mei 1954 - De Raad der gemeente Alkemade, kennis genomen hebbende van de plannen om over te gaan tot zandwinning uit het Braassemermeer;

In kennis gesteld met de ernstige bezwaren, die tegen deze zandwinning rijzen met het oog op de belangen van een grote groep der bevolking in deze gemeente;

Volledig instemmende met de bezwaren neergelegd in het schrijven van B. en W. van 5 maart 1954.

Dringt er met klem op aan de voorgenomen plannen voor deze zandwinning niet uit te voeren, aangezien meer dan 300 tuinders hierdoor in hun bestaan worden bedreigd.

Besluit deze motie ter kennis te brengen van de heer Minister van Verkeer en Waterstaat, de heer Minister President, de heer Minister van Binnenlandse Zaken, de Commissaris der Koningin in de Provincie Zuid Holland en de Volksvertegenwoordiging.

Naast deze poging om het besluitvormingsproces langs politieke weg te beïnvloeden wordt er door de gemeente ook een juridische procedure bij de Raad van State aangespannen.

De motie noch de juridische procedure zullen echter van invloed zijn op de besluitvorming, want uiteindelijk wordt tot op 30 meter diepte zand uit het Braassemermeer gezogen. Maar eerst dient er 2 miljoen m³ bagger verwijderd te worden. Deze grond wordt gebruikt voor de afdekking van kaden en putwanden. Dit om verzilting- en infiltratiegevaar tegen te gaan. Tijdens het baggeren worden gawe overblijfselen van bomen met een lengte van 1 à 2 meter gevonden. Deze bomen zijn duizenden jaren oud en hebben al die tijd goed geconserveerd in het veenpakket gelegen.

Overigens worden er in de gemeente wel plannen gemaakt wat er met de afgegraven grond van de autoweg gedaan zou kunnen worden. In de Leidsche Courant van 19

oktober 1956 verschijnt een artikel over Alkemade als recreatiegebied. De van de A4 afgegraven kleilaag kan gebruikt worden voor het aanleggen van pieren in de Braassem en het afgegraven veen voor het dempen van sloten in het ruilverkavelingsproject. Tijdens overleg met Rijkswaterstaat blijkt echter dat het Rijk grond te kort komt voor de aanleg van de A4 en dat de gemeente zeker niet op afgegraven grond hoeft te rekenen. Uiteindelijk krijgt de gemeente toch nog 1000 m³ grond beschikbaar voor het ophogen van de tuin van de ambtswoning van de burgemeester en voor het bouwrijp maken van enkele bouwpercelen. De grond kan gratis worden verkregen, maar de vervoerskosten bedragen 1,00 gulden per m³ grond en deze komen ten laste van de gemeente.

Ook de VVV komt met plannen voor hergebruik van afgegraven grond en houdt een pleidooi voor het uitbreiden van de watersportvoorzieningen.

Eveneens in de commissie van Bijstand Openbare Werken buigen de leden zich over het onderwerp. Het grootste probleem vinden zij dat de nieuwe Rijksweg maar gedeeltelijk klaar is als hij geopend zal worden. Dit zit voornamelijk in de tijd, die het aanleggen van het ringvaartaquaduct vergt. Dit betekent dat de weg vanuit Den Haag tot Roelofarendsveen zal worden opengesteld en bij de ringvaart gekomen zal het verkeer door Roelofarendsveen en Oude Wetering worden geleid.

Op 25 juli 1956 vindt een vergadering plaats van de commissie. In het verslag lezen we dat op 8 juni 1955 door de voorzitter namens de

In de vijftiger jaren begonnen de files te verschijnen, hier op de rijksweg Den Haag-Schiphol. Foto uit EEN EEUW WIJZER 100 jaar ANWB

gemeente bezwaar is gemaakt tegen de toekomstige bestemming van het gedeelte provinciale weg 5 vanaf rijksweg 4A te Nieuwe Wetering tot de Stationsstraat te Roelofarendsveen.

Het de rijksweg opgaande verkeer richting Leiden-Rotterdam zal geleid worden via Stationsstraat, Westeinde, Viaduct, Ripse- laan om vandaar via het bestaande knooppunt andermaal de Provinciale weg 5 te bereiken en vervolgens de Rijksweg. Het afgaande verkeer zal via de Provinciale weg 5 geleid worden. Deze gang van zaken wordt als omslachtig en uitermate gevaarlijk betiteld.

Op 10 juli 1956 heeft het college van B en W opnieuw bezwaar gemaakt tegen deze gang van zaken bij Gedeputeerde Staten.

Op 6 november 1956 komt de commissie opnieuw bijeen. De Hoofdingenieur-Directeur had als reactie op de brief van 10 juli vernomen, dat de gekozen oplossing wellicht minder fraai was, maar dat een andere oplossing te gecompliceerd en te duur en daarom onverantwoord zou zijn.

Uit interne en vertrouwelijke inlichtingen is inmiddels gebleken, dat de provincie het voorstel zal doen een verbindingsweg tot stand te brengen tussen de provinciale weg 5 en de Viaductweg met twee bruggen over de Ringsloot.

De gemeente heeft voorgesteld de provinciale weg te verleggen door aanleg door de provincie van een nieuw wegvak ten noorden en parallel aan de bestaande weg en dienende als op- en afrit van de Rijksweg, die met eenvoudige kunstwerken tot stand gebracht zou kunnen worden. Rijkswaterstaat is voorstander van deze oplossing en is bereid de op- en afritten te maken.

De gemeentelijke commissie komt op 26 november 1956 weer bijeen. Er is een schriftelijke reactie binnengekomen van de Provincie op de brief van 10 juli. Het door de gemeente voorgestelde plan wordt toch niet aanvaard; het is te duur. Maar met het provinciaal plan om een verbinding tot stand te brengen tussen de huidige provinciale weg en de Viaductweg met twee vaste bruggen

wordt inderdaad geheel tegemoet gekomen aan de aanvankelijk door de gemeente geopperde bezwaren. Vanuit de commissie wordt er op aangedrongen om de omleiding over de Huigsloterdijk langs de Ringvaart Haarlemmermeer te laten lopen.

Op 18 juli 1957 wordt in de commissie meegedeeld dat het Rijk in samenwerking met de Provincie heeft besloten om het Westeinde niet te gebruiken voor het door- gaande verkeer naar de Rijksweg. De brug bij café de Fransche Brug vormt een probleem. De bij de ophaalbrug behorende brugwachterwoning dient te worden gesloopt voor het maken van een goede verkeersverbinding.

Deze brug verkeert in zeer slechte staat en is niet berekend op de toename van het verkeer. Er zou na sloop van de brug een vast betondek moeten komen op de bestaande funde- ring, maar de financiering van het project blijkt een probleem te vormen. Rijkswater- staat heeft voorkeur om dit werk te combine- ren met de aanleg van de A4.

De commissie besluit de gemeenteraad voor te stellen de brug te slopen en een vast betondek te laten aanbrengen.

In de vergadering van 22 januari 1958 wordt meegedeeld dat de Rijksweg 4A (nu A4) op 11 februari 1958 zal worden opengesteld. Het gaat Nederland economisch meer en meer voor de wind, want het aantal auto's is tussen 1950 en 1956 gestegen van 140.000 naar 330.000. De benzineprijs steeg in januari 1957 van 37 naar 47 ct. per liter.

M.R. van der Veld
is lid van de ge-
meenteraad van
1949 tot 1962
Foto: familie Van
der Veld

Voorlopig zal de Provinciale weg 5 (nu 445) als tussenschakel dienen, omdat het gedeelte tussen Roelofarendsveen en het knooppunt Burgerveen nog niet voltooid is. Met name de bouw van het ringvaartaquaduct zal nog de nodige tijd vergen. Voor Nederland is het een volstrekt nieuw project. De bedoeling is om de Ringvaart door een betonnen bak te leiden, waar de Rijksweg met twee keer twee banen onderdoor zal lopen. Dit betekent dat de ringdijk doorstoken zal moeten worden en vooral dit idee levert angst voor overstromingen op.

Met name gemeenteraadslid Mattheüs Rutgerus van der Veld - in het dagelijks leven directeur van de Coöperatieve Raiffeisenbank in Oude Wetering - maakt zich druk over deze kwestie. Hij komt met een plan om de dijk van de verlegde ringvaart niet meer af te graven en schotten of sluisdeuren aan te

brengen in de openingen voor de doorritten. Rijkswaterstaat wijst dit plan echter als onuitvoerbaar van de hand. Maar Van der Veld laat zich hierdoor niet stoppen. Hij heeft de schade die door de Tweede Wereldoorlog en de Watersnoodramp is aangebracht nog vers in het geheugen en houdt in 1959 in de gemeenteraad een vlammend betoog om de Googerpolder en zijn inwoners te beschermen tegen overstromingsgevaar. Hij stelt voor om samen met de polderbesturen Rijkswaterstaat opnieuw van het belang van zijn plan te overtuigen. De voorzitter vindt dat de heer Van der Veld rijkelijk laat is en wil niet verder gaan dan Rijkswaterstaat de notulen van de vergadering te sturen.

Overigens is wel degelijk overwogen om de Rijksweg via een brug over de Ringvaart te leiden, maar dit zou grote problemen voor zowel de scheepvaart als het toenemende wegverkeer tot gevolg kunnen hebben.

Overzichtsfoto hoe de Ringvaart werd omgelegd om het aquaduct te kunnen bouwen.
Foto-archief Stichting Oud Alkemade

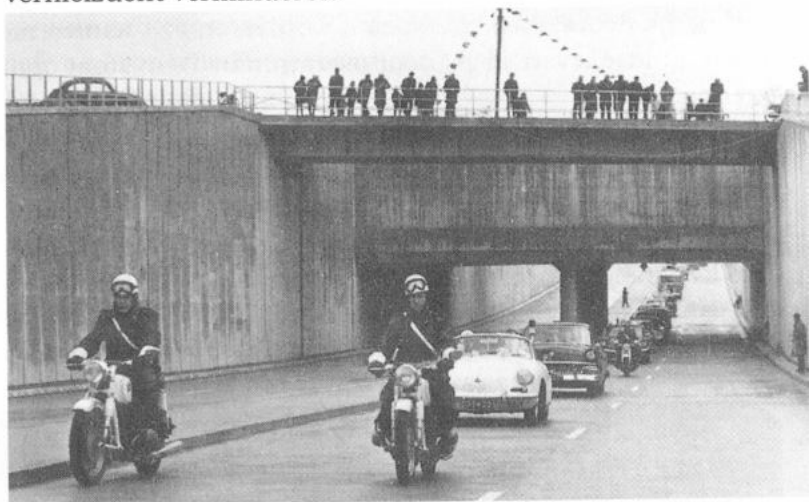
Daarnaast zouden er erg hoge toeritten tot deze brug moeten komen, vanwege de lage ligging van de Haarlemmermeerpolder en de Googerpolder (-5.70 N.A.P.). Er is ook gedacht aan een tunnel, maar dit stuit weer op bezwaren van andere aard. Er zouden zeer lange en diep gelegen toeritten moeten komen in veengrond, die daar helemaal niet geschikt voor is. Uiteindelijk wordt besloten tot de bouw van het aquaduct. De toeritten hebben een lengte van 150 meter, terwijl de weg over een lengte van 37 meter onder het aquaduct doorloopt. Het aquaduct krijgt een breedte van 25 meter. De Ringvaart zal ter plekke een breedte hebben van 30 meter. De bodem van het aquaduct komt op een diepte van -3.80 N.A.P. en dat is even diep als de Ringvaart. De weg komt onder het aquaduct op -9 N.A.P. te liggen.

In 1957 beginnen de werkzaamheden. Als eerste activiteit de verlegging van de Ringvaart over een lengte van 600 meter. Er worden 1000 palen geheid. Het geheel wordt waterdicht gemaakt met rubber en metaal. In het diepste gedeelte bevindt zich een kelder met twee pompen, die volautomatisch 50.000 liter water per uur kunnen wegpompen. Het aquaduct onder de Ringvaart is het eerste in zijn soort in Nederland en het 38^e kunstwerk in de A4.

Tenslotte laten we de heer Van der Veld nog een keer aan het woord.

In de gemeenteraadsvergadering van 24 mei 1957 vraagt hij aandacht voor het veranderen van het karakter van de gemeente door ruilverkaveling en woningsanering en door overgang van peulen- en koude grondgewas-senteelt naar kassen- en bloementeelt. Door de aanleg van de A4 komt Roelofarendsveen

aan een hoofdverkeersader van de Randstad Holland te liggen. Van der Veld roept op om aan de weg te timmeren. Het wordt tijd om meer aandacht te besteden aan het uiterlijk. Met bloemen moet propaganda gemaakt worden. De gemeente kan plantsoenen aanleggen. En burgers kunnen bijdragen door hun tuinen te verfraaien. Ook de jeugd kan ingeschakeld worden. Dit zal ook de vernielzucht verminderen.

Op 28 januari 1961 wordt het Ringvaart-aquaduct en daarmee de nieuwe rijksweg opengesteld voor het verkeer. Hij bestaat uit twee door een middenberm gescheiden rijbanen van 7.25 m. met daarnaast een verharde parkeerstrook van 2.25 m. De weg is belegd met betonplaten. De kosten van aanleg bedragen 2.000.000,-- gulden per kilometer of 2000,-- gulden per meter.

Bronnen

Archief Gemeente Alkemade
 Archief Stichting Oud Alkemade
 Tussen Kaag en Braassem, onder redactie van A.G. van der Steur 1985
www.autosnelwegen.nl
 Archief Gemeente Leiden
 Het Hart op de Hoek, Joop Kret 1995

Opening van
 het aquaduct
 door minister
 Korthals
 Foto: Stichting
 Oud Alkemade

De **1.300^{ste} donateur** heeft zich in november 2007 aangemeld. Het is mevrouw Suzanne de Jong. Zij is bekend als raadslid voor Mooi Alkemade in de gemeenteraad van Alkemade. Het is een verheugend feit dat er zoveel (oud)inwoners geïnteresseerd zijn in de historie van deze gemeente. De Stichting Oud Alkemade mag zich met zo'n aantal donateurs tot de grote 'verenigingen' van Alkemade rekenen.

BEROERING ROND GEMEEN- TELIJKE HERINDELING IN 1920

In het blad 'Tijdinghen' van de historische vereniging Oud-Leimuiden-Rijnsaterwoude, uitgave juni 2007, stond een artikel over de gemeentelijke herindeling, die tussen 1918 en 1921 ter sprake is geweest. Met toestemming van de redactie van 'Tijdinghen' citeren we uit het artikel en voegen er tekst aan toe uit het gemeentearchief van Alkemade.

De onvrede van burgers of bestuurders om in een herindeling te worden samengevoegd met een andere gemeente is niet iets van de laatste decennia. In de jaren tussen 1918 en 1921 liepen de gemoederen over de herindeling niet minder hoog op dan bij de voorbereiding van de gemeente Jacobswoude in 1991 of de huidige herindelingsplannen met Alkemade. Argumenten en voorkeuren uit het begin van de vorige eeuw klinken verrassend vertrouwd, zoals blijkt uit de notulen van de raad van Leimuiden tussen 1918 en 1921. Ook toen al streefde de rijksoverheid - net als in 1990 en nu - naar samenvoeging van gemeenten. En de raad van de gemeente Leimuiden koos in 1920 unaniem voor samenvoeging met Alkemade.

Tijdens de raadsvergadering van 20 oktober 1919 had Leimuiden zich nog uitgesproken tegen een herindeling. Maar Gedeputeerde Staten zijn kennelijk niet tevreden met het antwoord en vragen op 5 augustus 1920 opnieuw naar het gevoel van de raad over samenvoeging van Leimuiden met de gemeenten Rijnsaterwoude en Woubrugge. Op voorstel van de voorzitter besluit de gemeenteraad dat zal worden verwezen naar de inhoud van de brief van 22 oktober 1919 en dat daaraan zal worden toegevoegd: *dat voorshands alleen een vereniging van de gemeente Leimuiden en Rijnsaterwoude moet plaatsvinden.*

Kort daarop vindt een conferentie plaats met enkele leden van Gedeputeerde Staten. Verschillende combinaties zijn de revue gepasseerd.

1. Over het voorstel om Leimuiden met Rijnsaterwoude samen te voegen werd slechts terloops gesproken.

2. Tegen een combinatie van Alkemade, Rijnsaterwoude, Leimuiden en Woubrugge¹ heeft Leimuiden zich niet verzet, maar de voorzitter voegt er wel aan toe: "dat Woubrugge door zijn ligging als een strop beschouwd moet worden".

3. De vereniging van Alkemade, Leimuiden en Rijnsaterwoude werd als beste oplossing gezien "omdat deze drie gemeenten met elkander een behoorlijk afgerond geheel vormen".

4. De vereniging van Woubrugge met Rijnsaterwoude en Leimuiden werd zowel door Woubrugge als door Leimuiden bestreden. De voorzitter voert vervolgens argumenten aan om Woubrugge maar samen te voegen met Alphen aan den Rijn.

T.C.C. Ninaber is burgemeester van Leimuiden van 1 februari 1896 tot 5 november 1921. Foto: Oud-Leimuiden-Rijnsaterwoude

Het waren moeilijke tijden voor het gemeentebestuur van Leimuiden. Als kleine gemeente had Leimuiden geen eigen burgemeester en

¹ De gemeente Woubrugge bestond uit de kernen Woubrugge en Hoogmade.

geen eigen secretaris. Niet alleen moest (zoals tot aan de herindeling per 1 januari 1991) de burgemeester en secretaris worden gedeeld met Rijnsaterwoude, de burgemeester had in beide gemeenten ook nog eens de dubbelfunctie van burgemeester en secretaris. De gemeente Leimuiden had - vriendelijk uitgedrukt - problemen met de niet goed functionerende T.C.C. Ninaber (1864-1923), burgemeester/secretaris van Leimuiden en Rijnsaterwoude.

Wethouder dokter L. Bouthoorn (tijdens zijn 25-jarig huwelijksfeest)
Foto: Oud Leimuiden-Rijnsaterwoude

De arts L. Bouthoorn, van CHU-huize², was van 1917 tot 1922 wethouder en hij heeft als locoburgemeester heel wat vergaderingen van de Raad in Leimuiden moeten voorzitten. Wethouder Bouthoorn correspondeerde ook zelf en nog wel met eigen briefpapier. Zo schreef hij op 17 november 1920 een brief naar de burgemeester van Alkemade met de volgende tekst:

² Christelijke Historische Unie.

In qualiteit van wethouder onzer gemeente had ik u gaarne gesproken over een zaak, waarin u ongetwijfeld belang zult stellen. Beleefd nodig ik u uit tot een conferentie, waarvan ik de plaats aan uw keuze overlaat, terwijl wat de tijd betreft, ik alleen de middaguren beschikbaar heb.

Mocht het in uw voornemen liggen mij te bezoeken, met het oog op bovenstaand doel, dan verzoek ik u beleefd tijdig te berichten onder mededeling, dat dit schrijven vertrouwelijk bedoeld is, heb ik de eer te zijn met de meeste hoogachting, uw dn. L. Bouthoorn.

Burgemeester L.H.M.J. Vosters van Alkemade maakt een afspraak voor 22 november.

Dan ontbreken er gegevens. Het gesprek wordt niet eens besproken in het college, althans de notulen vermelden er niets van.

In Leimuiden zijn ze wat actiever. Op 23 december 1920 vragen locoburgemeester L. Bouthoorn en 2 raadsleden om een vergadering van de raad met het doel om de wenselijkheid te bespreken van samensmelting met eene andere gemeente. Als argumentatie wordt genoemd: *Dat voor kleine gemeenten het bestuur te kostbaar is geworden door de veranderde tijdsomstandigheden en door de moderne wetgeving de belastingdruk te zwaar. Zoo heeft het ook de Staatscommissie tot voorbereiding van de herziening van de gemeentewet gevoeld, waar zij zegt, dat gemeenschappelijke regeling van zaken door kleine gemeenten niet voldoende is, doch samensmelting van kleinere gemeenten tot grotere noodzakelijk is, willen de gemeenten blijven beantwoorden aan de reeds verzwaarde en steeds stijgende blijvende eisen die haar worden gesteld*".

Verder meldt de voorzitter dat de voorkeur van het college van burgemeester en wethouders naar Alkemade uitgaat. *Alkemade ligt gunstig ten opzichte van onze gemeente, verkeert financieel in een gunstige positie en heeft een aanzienlijk voordeel voor plattelandsgemeente van betekenis. (...)* Eén der raadsleden geeft er de voorkeur aan om zelfstandig te blijven: *doch zag gaarne na eventuele combinatie van onze gemeente met Rijnsaterwoude, ook het gedeelte van Woubrugge, dat onmiddellijk aan Rijnsaterwoude*

grenst, bij de nieuwe gemeente getrokken. De voorzitter acht het waarschijnlijk, dat Woubrugge niets voor afstaan van dat gedeelte van haar gemeente zal voelen en acht een samensmelting van Rijnsaterwoude met Leimuiden en Alkemade heel wel mogelijk en logisch (...).

Onderstreept staat verder in de notulen dat *met algemeene stemmen de wenschelijkheid wordt uitgesproken om onze gemeente te doen samensmelten met de gemeente Alkemade en dit verzoek nog dit jaar aan Gedeputeerde Staten voor te leggen.*

In Alkemade komt een brief binnen van het gemeentebestuur van Leimuiden, gedateerd 3 januari 1921, waarin staat: *Hiermede hebben wij de eer u te berichten, dat de raad dezer gemeente zich in zijn vergadering van 23 december j.l. heeft uitgesproken voor een vereniging van deze gemeente met de gemeente Alkemade.*

Burgemeester Vosters antwoordt (gericht aan wethouder Bouthoorn, wegens ziekte van burgemeester Ninaber) dat Leimuiden zich nu tot Gedeputeerde Staten moet wenden om de nodige maatregelen te nemen. Hij zal de Leimuidense brief en hopelijk ook de reactie van Gedeputeerde Staten in de raad van Alkemade meedelen. *Om mogelijke vragen van raadsleden in die vergadering te kunnen beantwoorden* vraagt hij hoeveel de gemeentelijke schuld is en hoe groot het gemeentelijk bezit. Bouthoorn antwoordt onmiddellijk: de gemeentelijke schuld is 80.050 gulden (de inkomsten uit hoofdelijke omslag zijn 27.000 gulden per jaar); verder somt Bouthoorn op wat het gemeentelijk bezit is: circa 30 HA rietland, een ambtswoning, het raadhuis, een ziekenhuisje en 4 woningen waarin onder andere een brugman en een veldwachter wonen. Gedeputeerde Staten schrijven dan dat ze 'een samenspreking' zouden willen houden met b. en w. van Alkemade, Rijnsaterwoude, Woubrugge (waar Hoogmade onder valt) en Leimuiden. Zij komen daarvoor bijeen in het raadhuis van Leimuiden.

In de Leimuidense raadsvergadering van 26 juni 1921 ligt een brief op tafel, waaruit blijkt dat de achterban van zowel de CHU als de door Abraham Kuiper opgerichte ARP (Anti Revolutionaire Partij) slecht is gevallen. De

CHU-kiesvereniging schrijft dat zij *inzake de vereniging van Leimuiden met Alkemade een motie van afkeuring heeft ingediend*. De raad neemt deze motie voor kennisgeving aan en stuurt hem door de provincie. Het merkwaardige hierbij was dat deze motie niet door raadsleden wordt ondersteund en toch in behandeling is genomen. Tijdens de vergadering komt er nog een motie van afkeuring binnen en wel van de ARP-kiesvereniging.

L.H.M.J. Vosters, burgemeester van Alkemade van 1920 - † 1933
Foto-archief J.W. Kret

Maar die motie wordt niet in behandeling genomen: te laat ingediend. Men gaat er toch wel een beetje op in, want de motie zal worden retour gezonden met de mededeling erbij *dat de combinaties van gemeenten door de overheid gewild en bevorderd wordt en dat zulk een motie een verzet inhoudt tegen de boven de gemeente gestelde overheid en met het oog hierop het bestuur van de kiesvereniging in overweging te geven haar standpunt te herzien*. De lokale kiesvereniging van de ARP krijgt hier een koekje van eigen deeg, want gehoorzaamheid aan de boven de gemeente gestelde overheid is altijd een belangrijk stokpaardje van Abraham Kuiper geweest.

Pas op 27 januari 1921 licht Vosters de raad van Alkemade in en vertelt erbij dat de binnengekomen gegevens over de financiële toe

stand van Leimuiden niet voldoende zijn om direct met een bepaald voorstel in de raad te komen. Daarom is het voorstel nu om een commissie van onderzoek uit de raad te benoemen die zich dan in verbinding zou kunnen stellen met Leimuiden. Raadslid J. Verweij heeft het verbaasd toen hij vernam dat Leimuiden unaniem koos voor vereniging met Alkemade, *omdat de meeste kleine gemeenten erg op hun zelfstandigheid zijn gesteld*. Raadslid P. de Jong vraagt om in de conferentie in ieder geval erover te spreken om het stuk van Woubrugge ten zuiden van Roelofarendsveen, dat geografisch bij de gemeente Alkemade hoort, daar bij te voegen. Vosters reageert erop dat b. en w. eveneens in die richting dachten en dat er al een plan bestaat Leimuiden en Rijnsaterwoude samen bij Alkemade te voegen. Hij stelt voor de commissie van onderzoek te laten bestaan uit de raadsleden A. Bouwmeester, P.C.G. van Dooren, J.N. Los, S. Strijk en J. Verweij met hemzelf als voorzitter. Burgemeester Ninaber gooit een kink in de kabel als hij zijn Alkemadese collega op 1 februari 1921 schrijft dat een gesprek achterwege kan blijven *aangezien het grootste gedeelte der bevolking voor een zelfstandig voortbestaan der gemeente Leimuiden is*. Hij erkent de correspondentie van de heer Bouthoorn niet. De gemeente Woubrugge is door dit gedoe ook in zijn wiek geschoten, want hij schrijft naar Alkemade *het niet noodzakelijk te achten voorstellen aan de raad te doen om een overeenkomst aan te gaan inzake het wederkerig ver-*

lenen van hulp bij brand. Daaruit is op te maken dat de brandweer van Alkemade niet hoeft uit te rukken bij brand in de Veenderpolder, zijnde het overwaterse Woubrugse gebied rondom de tegenwoordige Groenewoudskade.

Gezinnen met totaal 153 personen schrijven Gedeputeerde Staten in een brief dat zij tegen een overheveling naar Alkemade zijn. In juni 1921 maken Gedeputeerde Staten bekend dat *er niet voldoende de termen aanwezig zijn om het gedeelte van Woubrugge bij Alkemade te voegen*.

De inzet van een wethouder om twee gemeenten (Leimuiden en Alkemade) te verenigen is dus uitgelopen op een verzoek (van Alkemade) tot een grenswijziging met een andere gemeen-

te (Woubrugge). En dat ging dus ook niet door. De conclusie, welke uit het niet doorgaan van de vereniging kan worden getrokken, is dat de Leimuidense bevolking tegen een fusie was. Kennelijk had de bevolking daar nog iets in te zeggen. Dit roept de vraag op: Hoe is het nu? Weten de huidige politieke partijen eigenlijk wel wat de mening van de bevolking is over de op 1 januari 2009 ingaande vereniging tussen Jacobswoude en Alkemade? Het is niet aan ons om hier verder op in te gaan.

P.S. Het verzoek van Leimuiden om te fuseren alsook de grenswijziging met Woubrugge staat uitvoerig beschreven in het boek "Het Hart op de Hoek" (1994), pagina 14 t/m 20, geschreven door Joop Kret.

Na de goedbezochte tentoonstelling VERZAMELINGEN VERZAMELD

waar zo'n veertig verzamelaars hun verzamelingen lieten bekijken, gaat Oud Alkemade van start met de kersverse expositie

GEKNIPT EN GEKIEKT

Honderden **klassenfoto's**, afkomstig van **alle scholen** in de gemeente Alkemade, staan te kijk.

Op verschillende zondagen hopen wij een ontmoeting te regelen met een **oud-leraar** en u. Hierover wordt u via dag- en weekbladen bericht.

Als donateur hoeft u natuurlijk geen entree te betalen. Bezoek de tentoonstelling, wie weet komt u de hele familie tegen op de foto. en ook klasgenoten!

COMITÉ CHRISTELIJKE FILM ACTIE

Op 8 september 1954 komen ten huize van mevrouw G.J. van Swigchem-Winter (echtgenote van de Gereformeerde predikant dr. D. van Swigchem), Kerkstraat 49 te Oude Wetering bijeen: A. de Blaey, Ch.H.F. Groothoff, W.F. van Henten, ds. A.M. Knottnerus, F.K. van der Lip Sr, G. van der Luit, G. Meijer, J. van Meteren, L. Oosterveld, G. Roubos, A. Snaterse, mej. R. Spruitenburg en mevr. A.C. Vreeken-Baas.

Ds. A.M. en mevrouw G.J. van Swigchem-Winter.
Foto-archief J.W. Kret

Mevrouw Van Swigchem begroet de 13 uitgenodigden en vraagt ds. Knottnerus "Gods zegen te vragen over deze avond". Dan steekt zij van wal om het doel van de uitnodiging te verklaren. Zij leest daarvoor een artikel voor van ds. Van Krimpen, die de oprichting van een comité christelijke film actie in iedere gemeente bepleit. Zij noemt het een plicht om hieraan mee te werken. Ook in Oude Wetering bestaat de behoefte om af en toe goede films te bekijken.

Waarom een comité christelijke film actie?

Noot redactie: Het artikel van ds. Van Krimpen hebben we niet kunnen achterhalen, maar ongetwijfeld moet het gaan over het creëren van een mogelijkheid dat hervormden en gereformeerden niet verstoken blijven van alle films. Het was namelijk volgens de opvattingen binnen hun kerk niet toegestaan om bioscopen te bezoeken, waar immers duivelse films werden vertoond. Maar, tussen het kaf moet ook koren zitten. Van Krimpen zal met zijn voorstel hebben bedoeld, dat niet alle films als verderfelijk moeten worden beschouwd.

De groep van 14 spreekt af dat zij een CFA-comité oprichten, dat als proef in de komende winter op drie filmavonden gekeurde films vertoont.

Een bestuur wordt gevormd. Mevrouw Van Swigchem wil geen presidente worden. Ds. Knottnerus is bereid het voorzitterschap op zich te nemen, waarna mevrouw Van Swigchem zich laat overhalen het secretariaat te verzorgen. L. Oosterveld zal de penningen bijhouden, terwijl Joop van Meteren als algemeen-adjunct voor alle functies kan worden ingezet als iemand zijn taak niet kan uitoefenen.

Om tekorten op te vangen storten alle aanwezigen 7 gulden en 50 cent in een garantiefonds.

Dan merkt iemand op dat de christelijke kleuterschool in het dorp de afgelopen winter ook tweemaal een filmavond heeft georganiseerd en van plan is daarmee door te gaan om de kas te versterken. Het comité vindt dat zij de op zich genomen taak moet uitvoeren en besluit op 27 oktober 1954 de eerste film, DE GOEDE AARDE, te vertonen en wel in het (pas gereed gekomen) jeugdgebouw achter de gereformeerde kerk.

Bij de rondvraag vraagt iemand of de filmavonden met gebed worden geopend en gesloten. Twee zijn ervoor en de overige 12 vinden het beter van niet. Dat wordt in andere plaatsen ook niet gedaan. Dit wordt uitgezocht! De heer Snaterse sluit deze oprichtingsvergadering met dankgebed.

De eerste filmvertoning is achter de rug als het comité op 1 november 1954 weer bijeenkomt. (Er zijn 8 leden aanwezig!) Allereerst de vraag of de filmvoorstellingen met gebed moeten worden geopend en gesloten. Het hoofdbestuur is hiervoor ingeschakeld. Het antwoord is: *Alleen een enkele keer met gebed beginnen als er een goede reden voor is, bijvoorbeeld als er een ernstige film met een spreker is. Als regel niet. De avond kan wel worden geopend met een woord vooraf.* De leden van het comité zijn het daarmee eens.

Zij kijken terug op een geslaagde eerste filmavond. *De mensen hebben er erg van genoten.* Besloten wordt om na de vertoonde culturele film nu *een getuigende, positief christelijke film* te draaien en als derde een goede ontspan-

nende film. Dat worden op 12 januari 1955 de film IK BEN MET U en op 16 februari 1954 de film LOUISE LOTTE. (Het zijn natuurlijk zwart/wit films, red.) Verder wordt afgesproken dat de penningmeester voortaan de toegangsbewijzen zal uitgeven aan de meisjes en ook met ze zal afrekenen. (Waarom dit zo gaat, vermelden de notulen niet. Red.)

Joop van Meteren (1930-† 1988)
Foto-archief J.W. Kret

Het eerste seizoen levert een batig saldo op van 63 gulden en 20 cent. De suggestie wordt gedaan om de gang van het jeugdgebouw anders te plaatsen, zodat de cameraman van de Projectiecentrale uit Den Haag in de gang de films kan afdraaien en er meer plaatsen in de zaal komen. *Als we in de pauze iets serveren, wordt het nog aantrekkelijker.*

In mei 1955 besluiten de comitéleden in het nieuwe seizoen 4 films te draaien. De titels worden al gekozen uit het maandblad *Film*. De films stelt de landelijke organisatie CFA, die ze heeft ingekocht, ter beschikking. De toegangsprijs is één gulden per bezoeker. Als een comitélid vraagt of de prijs iets lager kan worden, krijgt zij als antwoord dat niet tweeërlei prijzen moeten worden ingevoerd. *Net als in de kerk, alle plaatsen gelijk.*

Het comité wordt omgezet in een stichting

Op aanbeveling van de landelijke filmactie gaat men ertoe over een stichting op te richten. De ontwerpstatuten verstrekt de landelijke orga-

nisatie. Maar er staat in dat de films in besloten kring worden gedraaid en dat willen de comitéleden niet, ook 'anderen' willen ze toelaten. Voorzitter ds. Knottnerus zal dit op de jaarvergadering aan het hoofdbestuur voorleggen. Inmiddels starten de oproepen om donateur van de nieuwe stichting te worden, in de kerkbladen en door middel van 300 stencils, die iedere bezoeker voor de filmvoorstelling krijgt uitgereikt. Aan het eind van de voorstelling kunnen de ingevulde stroken worden ingeleverd.

Op 9 september 1955 bestaat de Stichting Christelijke Film Actie Oude Wetering officieel als notaris A.H.J. Lohman de akte 's avonds passeert. (Hij was zo vriendelijk om dit zonder betaling te doen.) Knottnerus, mevrouw Van Swigchem, Oosterveld, Van Meteren en twee getuigen zijn de ondertekenaars. Zoals verwacht mag worden is de grondslag en het doel van de stichting zwaarwichtig omschreven: *De Stichting stelt zich bij haar arbeid op de grondslag van de Bijbel als het Woord van God. Zij zal zich bij haar werk en met name bij de beoordeling van films normen aanleggen, welke gesteld worden in gehoorzaamheid aan de Heilige Schrift. De Stichting heeft als doel het in besloten kring en zo mogelijk daarbuiten doen vertonen van films welke beogen opvoedend, ontwikkelend en ontspannend te werken, doch slechts die, welke niet in strijd zijn met de eisen voortvloeiende uit de in artikel 2 neergelegde grondslag. Zij bestrijdt die films, welke de ere Gods aanranden en in conflict komen met de duidelijke eisen van 's Heeren Wet.* Een halve eeuw geleden zowel in rooms katholieke als in protestantse kringen gehanteerde principes. En belangstelling voor de films was er genoeg. De voorstelling op 16 november 1955 moest zelfs naar de Gereformeerde kerk worden verplaatst, omdat het jeugdgebouw te klein was om alle belangstellenden een zitplaats te geven! De actie donateurs te verwerven slaagt. Er worden na afloop van de voorstelling 59 antwoordstroken ingeleverd.

Speciaal voor de jeugd is er een film gedraaid en wel op zaterdagmiddag 29 februari 1956. Dat er belangstelling was voor de avonturen van DIK TROM bewees de overvolle zaal en dat er genoten werd bewezen het gelach dat telkens opklonk en de opgetogen gezichten van

de kinderen toen de voorstelling was afgelopen.

In de zomer van 1956 geeft secretaris mevrouw Van Swigchem te kennen dat zij haar taak moet opgeven nu haar man een beroep naar Kampen heeft aangenomen en het gezin naar die plaats verhuist. In haar plaats wordt de heer Chr. Groothoff gekozen die de functie aanvaardt. Ook mevrouw Vreeken-Baas, Van Henten en Van der Lip trekken zich uit het bestuur terug. Het filmprogramma blijft gehandhaafd op 4 avondvoorstellingen en voor de kinderen 1 filmvertoning op een zaterdagmiddag. Aan de schoolhoofden zal worden gevraagd de kaartjes voor te verkopen.

Het wordt steeds professioneler: het filmprogramma (met titels van de films en de data van vertoning) wordt voor het hele winterseizoen bepaald, van iedere film zijn 300 folders bijbesteld, 12 raambiljetten gedrukt, terwijl de donateurs (inmiddels 70) een apart filmprogramma thuisgestuurd krijgen.

De notulen van de nieuwe secretaris zijn veel luchtiger dan van de vorige secretaris. Bijvoorbeeld: *De voorzitter zal een nieuw bestuurslid voor mevrouw Vreeken-Baas zoeken. Wij kunnen dat gerust aan hem overlaten. Er dient bij gezegd dat de voorzitter, waarschijnlijk door zijn vacantie zo juist in het buitenland doorgebracht, er bijzonder jeugdig uit ziet. Vandaar de goedkeuring van de vergadering voor de aanzoeken.* En aan het slot: *Nadat de heer Oosterveld het dankgebed heeft uitgesproken, verlaten allen deze prettige en geanimeerde vergadering.*

Begin 1958 is er een probleem: er is een schuld ontstaan van ongeveer 300 gulden. Het bestuur beraadt zich of het verantwoord is door te gaan. De voorzitter ziet nog een lichtpuntje als de stichting kwijtschelding van huurbetaling voor de zaal kan bereiken bij de Gereformeerde financiële commissie. En als het hoofdbestuur van de CFA uitstel van betaling geeft en een 'eigen' cameraman de films draait, zijn we goedkoper uit. Mevrouw M. Kornet-van der Zanden (echtgenote van de nieuwe Gereformeerde predikant ds. A.G. Kornet) neemt het secretariaat over van Chr. Groothoff, terwijl ook de heren Henk van der

Luit en P.G. Laernoës tot het bestuur toetreden. Midden het jaar 1958 moeten de bestuursleden Groothoff, van Meteren en Roubos wegens andere drukke werkzaamheden het bestuur verlaten. Groothoff adviseert bij zijn vertrek *verder te gaan met een blijmoedig hart en een glimlach op het gelaat* en zegt toe de tekst van de raambiljetten te blijven verzorgen, *zodat deze nog een artistiek tintje krijgen.*

Er worden nu ook (om de kas te spekken) films vertoond in het Cultureel Centrum van Nieuwe Wetering. Om het contact met het publiek wat meer te verstevigen, zal één van de bestuursleden aan het begin een hartelijk welkomstwoord uitspreken en een korte toelichting geven op de film.

Eind 1958 is de schuld minder geworden maar baart het bestuur nog zorgen. Hoe komt het hieruit? Voorzitter Knottnerus stelt voor om een toneelstuk te laten opvoeren door een hem bekende jongerengroep. De titel van het stuk is *WAAROM ZWEEG JE ZO LANG?* Waar het stuk over gaat, vermelden de notulen niet, maar wel: *De strekking van het stuk is heel goed.* De bedoeling is meer mensen te trekken dan op de filmavonden het geval is. En dat lukt; er komen veel bezoekers op af. Het jaarverslag vermeldt dat drie van de vier films met een financieel overschot zijn gedraaid, dus schrijft de secretaris: *Wij hopen dat onze afdeling zich nu in stijgende lijn bevindt en dat we onder Gods zegen verder mogen werken, om zo mogelijk in nog bredere kring iets te laten zien van het mooie, dat God ons op dit terrein schenkt.* Schuldvrij is de stichting nog niet.

In seizoen 1959/1960 herhaalt het bestuur het kunstje: drie films vertonen en één toneelstuk in Nieuwe Wetering. De films worden weer niet winstgevend, het toneelstuk wel: er blijft 15 gulden over. De belangstelling voor de films is wel goed, maar niet voldoende om de kosten te dekken. Gelukkig hoeft geen zaalhuur voor het gebruik van het jeugdgebouw te worden betaald zolang er een schuld is. Meijer verlaat het bestuur maar Ab Roeloffs en L.J. Broere komen erin. Hoofdonderwijzer Broere heeft gelijk een nieuwtje. De Christelijke school koopt een nieuwe geluidsprojector. CFA mag dat toestel huren voor dertig gulden per avond en dat is de helft van wat nu wordt betaald. Met twee leerkrachten in het bestuur

kan het programma anders worden: meer jeugdvoorstellingen dan voorheen. 's Middags een film voor de jeugd en 's avonds een film voor de ouderen. Dit heeft zo'n succes dat de financiële problemen van de Stichting erdoor worden opgelost. Alhoewel één film niet kon worden vertoond doordat te laat was ontdekt dat in het cultureel centrum van Nieuwe Wetering een ander voltage is dan waarop de projector draait.

In het seizoen 1963/1964 worden vijf films vertoond. De toegangsprijs voor deze kleurenfilms moet worden verhoogd naar één gulden en vijftwintig cent.

De klad komt een beetje in de activiteiten. Er vertrekken enkele bestuursleden: Laernoes en

mevrouw Kornet (haar man neemt het beroep aan van Vlissingen), terwijl de televisie de mensen meer gaat trekken dan de filmvoorstellingen. Het is helemaal met het bestuur gedaan als voorzitter ds. Knottnerus tijdens een bezoek aan zijn dochters in Canada op 27 augustus 1963 aldaar overlijdt.

Het notulenboek eindigt abrupt, zonder kennisgeving van de afwikkeling van de stichtings- en bestuurszaken.

Bron: Notulenboek van het comité, later Stichting Christelijke Film Actie, is geschonken door de echtgenote van de laatste secretaris van het bestuur, Henk van der Luit. Het boek is opgenomen in de bibliotheek van de Stichting Oud Alkemade.

Het duurt niet lang meer of onze Stichting Oud Leimuiden-Rijnsaterwoude en de Stichting Oud Alkemade liggen in dezelfde gemeente "Kaag en Braassem".

Wij feliciteren onze grote zusterorganisatie met de nieuwe vormgeving van haar kwartaalblad. Het is aantrekkelijk dat de formaten van onze kwartaalbladen vanaf heden gelijk zijn, het maakt eventuele uitwisseling van artikelen nog makkelijker.

Alkemade heeft aanzienlijk meer inwoners dan Leimuiden en Rijnsaterwoude.

Maar in het verre verleden waren de rollen omgekeerd. Rijnsaterwoude en Leimuiden behoorden tot de oudste nederzettingen van Holland en hadden in 1063 al een kapel of kerkje. Eeuwen lang gingen de bewoners van het grootste deel van Oude Wetering, de inwoners van de Goog en Nieuwe Wetering in Leimuiden ter kerke en de kapel in Roelofarendsveen viel onder de verantwoordelijkheid van de kerk in Rijnsaterwoude. We hebben deels een gezamenlijke kerkgeschiedenis. Het samengaan met Alkemade levert in onze dorpen in tegenstelling tot de herindeling van 1991 dan ook nauwelijks protesten op. De Stichting Oud Leimuiden-Rijnsaterwoude hoopt in de toekomst als zelfstandige organisatie op dezelfde prettige wijze als nu met de "Alkmadders" te kunnen samenwerken.

Het bestuur Stichting Oud Leimuiden-Rijnsaterwoude

Vacature in de redactie !!

Eén van de redactieleden heeft te kennen gegeven de redactie te verlaten.

Na vele jaren tijd te hebben gestoken in het samenstellen van de Alkmadders vindt Theo Meijer de tijd gekomen om zich terug te trekken. Zijn vertrek veroorzaakt 'een gat' in het werk, dat verricht moet worden om ons kwartaalblad te laten verschijnen.

Graag komen de overblijvende redactieleden in contact met iemand die de opengevallen plaats wil vullen. **Wie wil de taak van Theo overnemen?** Of is de vraag: **Wie durft?**

Als u interesse heeft of als u twijfelt, schroom niet en neem contact op met één van de redactieleden of met Theo Meijer. U bent van harte welkom.

ZOEKPLAATJES

De fotoarchieven bevatten veel foto's van personen zonder naam. Deze foto's gooien we niet weg, want er moeten toch lezers zijn die weten wie erop staan afgebeeld. Daarom plaatsen we regelmatig zoekplaatjes in de verwachting dat er lezers zijn die de personen (her)kennen. Waar u ons mee kan helpen is: wie staan er op de foto of wat is er gefotografeerd? Waar is de foto gemaakt?

De twee foto's, die in de vorige uitgave zijn afgedrukt, hebben enkele reacties van één foto opgeleverd. Hartelijk dank daarvoor. Op de 2e foto staat een meisjesteam uit de klassen 5 en 6 in 1982 van de Ignatius-school dat met het schoolvoetbal meedoet. Het zijn van links naar rechts: staand Mary van der Meer, Mirjam van der Zwet, Petra Hoogenboom, Astrid Turk, Maaïke Spierenburg, Annelies van der Geest, Jan Hoogenboom.

Zittend: Judith de Koning, Suzy Hoogenboom, Karin van Rijn, Ineke Klein, Daniëlle Hoogenboom, Liamme Bakker en liggend Sylvia Kerkvliet.

In deze uitgave treft u weer twee foto's aan. Op de eerste foto staat een gezin van man, vrouw en 2 zonen, die volgens de bezitter van de foto in Roelofarendsveen woonden.

Er zou een familieverband zijn met de familie Bakker-Huigsloot (Rijke Klaas) of het gezin hoorde tot de kennissenkring van die familie.

De tweede foto is een schoolklas van de basisschool de Wegwijzer te Oude Wetering.

Wie staan er op de foto's en wanneer zijn ze gemaakt? Graag reageren naar Theo Meijer (telefoon 071 3314706) of naar ons e-mailadres.

Het is eind 1965, begin 1966. Op verschillende tijdstippen dienen zich vreemde heren aan in het nieuwe veilinggebouw, dat langs de Sotaweg is verrezen. Op het dak staan de letters E.M.M., als afkorting van de volledige naam: **Eendracht Maakt Macht.**

Het personeel in het kantoor heeft een vrij uitzicht op die heren, die soms schuchter, maar allen in ieder geval zeer belangstellend de omgeving in zich opnemen. Voor velen was het onbekend wat al die aanloop te betekenen had. Degenen die er wél van op de hoogte waren, hielden zich van de domme. Hierdoor ontstonden allerlei gissingen en geheimzinnig gedoe. Zoals met alles: er was een lek. Nou, toen was het natuurlijk voor elkaar!! Een ieder had een mening hoe de nieuwe directeur zich zou moeten laten gelden. Nou ja, een ieder heeft recht op een eigen mening en men bedoelt het dan ook goed. Maar als men al die goed bedoelde meningen bij elkaar zou voegen in één persoon, dan zou er een verschrikkelijk mens uit te voorschijn komen.

Gelukkig is dat niet gebeurd.

Al met al vond men dat het conclaaf zeer lang duurde. En van al de rook, die in de bestuurskamer geproduceerd werd, drong geen zwart of wit wolkje naar buiten. Het bleef voor ieder een mysterie, totdat bekend werd dat één kandidaat overbleef. Het conclaaf werd beëindigd;

het mysterie opgelost. Iemand van het ministerie had de slag gewonnen.

Het hek was van de dam. Van alle kanten barstten de vragen los: *Hoe ziet hij eruit? Is tie lang of kort? Waar komt tie vandaan? Is tie jong of is ut een ouwe? Wat heeft tie allemaal uitgevreten?* Er was er zelfs één, die vroeg: *Hoe is zijn vrouw?* Och er waren zoveel vragen waar een ieder al snel zelf antwoord op zou krijgen, want plotse-ling en onverwacht, zonder enige aankondiging, was hij er: directeur Meima, officieel ing. A.R. Meima. Een anti-revolutionair, dus van een ander houtje! Moet dat hier nou in een Rooms dorp en bij een Rooms Katholieke Coöperatieve Groente-, Bloemen- en Fruitveiling? Ligt zo een er niet zo weer uit?

Op een heerlijke Veense manier werd hij alvast gewikt en gewogen. Maar nadat hij begin maart 1966 geïnstalleerd was, bleek er niets te veranderen. Alles ging zijn gewone gangetje. Men was al van gedachte dat hij in zijn betrekking een teruggetrokken leven zou gaan leiden, alles dirigerend vanuit zijn werkkamer. Maar dat was schijn. 't Was meer de stilte voor de storm. Hij wenste ten eerste met ieder personeelslid persoonlijk, dus onder vier ogen, kennis te maken. Het kantoorpersoneel werd als de dichtst bijzijnde groep het eerst uitgenodigd. Daarna volgde het halpersoneel. Ieder was netjes, in een

vooraf vastgesteld schema, ingedeeld. Systematisch werd ieder zijn doopceel gelicht.

Vreemde taferelen speelden zich vooraf af. Zo zag men iemand met één mouw opgerold en met die ontblote arm opgeheven in het schaarse Maartse zonnetje staan. Op de vraag: *Waarom dat?*, antwoordde hij: *O, as ikker tog naar toe mot, dan wullik gelaik 'n bruine arm halen.*

Zo was er een ander die zijn voet wit probeerde te maken en een derde ging wit naar binnen en kwam er rood uit. Maar een ieder was van mening dat zo op het eerste gezicht de nieuwe wel meeviel.

Ook elke kweker, mits lid van de E.M.M., werd door hem bezocht, wat in het algemeen zeer op prijs werd gesteld.

Het bleek al snel dat men met z'n problemen bij hem terecht kon. Met volle inzet trachtte hij een uitkomst te vinden. Openhartig als hij was, vertelde hij dat hij van plan was met roken te stoppen.

Nadat hij zich volledig op de hoogte had gesteld van het veilinggebeuren werden zowel op het kantoor als in de hal verbeteringen aangebracht. Verschillende personen stelde hij verantwoordelijk voor diverse taken. Met nadruk stelde hij dat het veilinggebeuren snel en vlot moest verlopen. Als voorbeeld stelde hij zichzelf voor aan de te-laat-komers. Zelfs de kwekers kregen dit op hun brood.

Met de twee door hem aangestelde tuinmannen werd het onmenselijke grote park rondom de veiling, dat nog in maagdelijke toestand verkeerde, door hem aangepakt. Er werd geëgaliseerd, gezaaid en gepoot. De tuinlieden stonden verbaasd over zijn kennis van bloemen en planten, bomen en heesters. Dit kwam nog tot uiting bij het planten van een paar prunussen voor het kantoor. De directeur legde aan hem uit dat de ene boom een vrouwtjesboom was en de andere een mannetjesboom. Eén van de tuinlieden bekeek de nog jonge bomen van top tot teen. Toen keek hij met een schuin oog de directeur aan en dacht: *als je nu mij belazerd.* Nogmaals liet hij zijn blikken langs de boom glijden, draaide zich abrupt om en mompelde bij het weglopen: *ik zie er geen p....s aan.*

Later toen het park toonbaar was met groen gras en jonge bomen, planten en bloemen op- perde de directeur het idee om het park te om-

heinen en er een bruin reetje en een hert in los te laten lopen. Eén van de tuinmannen vond het wel wat, maar vond een hertje wel genoeg.

Waarom alleen een hertje?, vroeg de directeur, waarop de tuinman antwoordde: *Ik vind een bruin reetje zo raar klinken.*

Van toen af paste de directeur zich snel aan aan de Veense mentaliteit. Hij nam zelfs het dialect aan. Maar af en toe liet hij zich toch nog wel verschalken.

Zo ontstonden er plaatsaanduidingen die zijn instemming kregen. *'t Enge bos* was wel de bekendste. Een ander gedeelte was *'t Meimahofje*. Maar die naam is stilletjes weer verdwenen.

Als devies zei hij altijd: *Goed gereedschap is het halve werk*, maar van dubbel gereedschap wilde hij niets weten. Toch moet gezegd worden dat door zijn toedoen veel zware arbeid werd weggenomen door mechanisatie, zonder dat dit ten koste ging van werkgelegenheid.

Woning

Naast de veiling verscheen nog een nieuw gebouw: een vierkant plat model, aangepast aan het platte land. Het werd versierd met een passende naam. Alleen vreemdelingen vroegen aan hem waarom het *de Stoof* heette.

Behulpzaam als hij was, was hij ook aanwezig bij het graven van een groot gat ten behoeve van een olietank. Het was druilerig weer die dag, maar dat mocht het graven niet verhinderen. Uiteindelijk was het een groot gat geworden, ja een heel groot gat, dat moet gezegd worden, en ook nog diep en nat met glibberige klei. Eigenlijk was het een snertzooi. Men ging ervan uit dat het grondwater ervoor zou zorgen dat de bovenkant van de tank, als hij er eenmaal in lag, naar boven zou draaien. Maar hij moest er eerst in. Door de werkers werd gevraagd of er iemand zo goed wilde zijn om aan

A.R. Meima,
directeur van
veiling
E.M.M.
Foto Stichting
Oud Alkemade

de overzijde van het gat te kijken of de tank er goed in zou vallen. Deze taak nam de directeur op eigen verzoek op zich. En alles verliep zoals het bedacht was. De olietank viel prachtig in het grondwater. Nadien werd hij voorzitter van het waterschap van de polder.

Nog meer functies heeft hij aanvaard. Te talrijk om op te noemen. Men wist zich verzekerd van een zeer goede kracht, als hij erbij was. Volledig zette hij zich in. Het ging wel ten koste van zijn huisgezin, maar de gemeenschap vaarde er wel bij. Wij kunnen niet nalaten dit uitdrukkelijk te laten blijken.

Zijn doorzettingsvermogen is voor het personeel van veel nut. Al bracht het hem ook wel eens teleurstelling op. Blij zijn wij met de traditioneel geworden kerstpakketten. Soms kwam hij met nieuwe plannen, die men niet zo erg zag zitten. Maar doorzetter als hij was, realiseerde hij het toch. Later bleek dan dat het toch juist gezien was.

Ook de omzet steeg en bleef stijgen. Dit kan alleen als een zaak goed gerund wordt. Men moet bewondering hebben voor de kracht waarmee hij staande bleef. Want het is niet niks als men alleen benaderd wordt als er iets mis is. Dit kwam dan van de kant van de kopers, kwekers, personeel en bestuur. Geen wonder dat hij weer in het roken verviel.

Zieken waren altijd verzekerd van zijn belangstelling en meelevens. In zijn volle en overbezette tijd vond hij altijd nog een ogenblik voor hen. Je vraagt je af: *mankeert er dan helemaal niets aan hem?* Nu, wij oordelen niet, want wie oordeelt zal veroordeeld worden. We weten wél: aan sommige dingen had hij een hekel. Wat dat dan was? Wat denk je van lichtschakelaars. Zodra er zo'n ding in zijn gezichtsveld verscheen, rende hij erop af en je kan er zeker van zijn dat zo'n schakelaar een optater kreeg, waardoor het licht uitging, en dat is erg voor zo'n dood element. En er waren er nogal wat. Maar ja, wie niet op de kleintjes let, heeft zelf geen bedrijf. Het kantoorpersoneel kon erover meepraten. Neem nu het geval: briefverzending, enveloppen, postzegels,

koffie en nog veel meer. Ja zelfs had hij er iets op tegen als brieven ongefrankeerd verzonden konden worden!

Verder wisten we dat hij een verwoed tuinier was. Het was zijn lust en zijn leven en gaf hem de nodige ontspanning. Het bestuur is wel eens jaloers geweest hoe hij ontspannen kon in die liefhebberij. Om hun jaloezie kenbaar te maken verboden ze hem om zelf zijn eigen tuin om te spitten. Gelukkig hebben ze dat niet voor elkaar gekregen (tot genoeg van zijn personeel, want die vreesde al dat er een vrijwilliger zou worden gezocht of aangewezen). In het stukje biologisch dynamische paradijselijke tuin bij zijn huis vergat hij zijn zorgen. Van alles groeide en bloeide er. Insecten in allerlei soorten en gedaanten leefden er lustig op los. Met trots hoorde men vaak van hem dat alles onbespoten was. Heel zijn gezin plukte er de vruchten van en ook zijn personeel zag verlangend uit naar de perentijd.

Ondertussen bleef de omzet in de veiling maar stijgen. Dat deed hem goed. Het gaf hem kracht om vol te houden; ook om niet meer te roken! Maar o wee als de veilingklok stuk is. Eén minuut is al te veel oponthoud. Dat gebeurde merkwaardigerwijs alleen op topdagen. Op de volle tribune klonk dan een spreekkoor met kritiek van alle kanten. Alleen de werkers in de afdeelhoek vonden het niet zo erg: zij konden even adem halen. Het tempo was niet altijd bij te houden; daar moest eigenlijk iets aan worden gedaan. Degenen die probeerden de zaak weer draaiende te krijgen, konden verzekerd zijn van de aanwezigheid van een wanhopige directeur. Stampvoetend en krachtige bewoordingen uitend joeg hij de werkers tot spoed aan. Dit gaf alom grote verwarring. Totdat een koper een simpele oplossing vond voor zijn zenuwslopende toestand. Het was een eenvoudig en heel sober flesje Melisana, voor de broodnodige rust.

We kunnen nog langer doorgaan met opsommen, maar het is zo wel genoeg.

J.O.

Van de nummers 1 tot en met 100 van DE ALKMADDERS is een inhoudsopgave gemaakt. Deze kunt u voor € 1,00 kopen bij de balie van het Historisch Centrum te Oude Wetering.